

การจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมือง THE DESIRABLE URBANIZATION EDUCATION

เพิ่มศักดิ์ เพิ่มประยูร¹

PHOEMSAK PHOEMPRAYOON

นพดล เจนอักษร²

NOPADOL CHENAKSARA

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบองค์ประกอบของการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมือง 2) เพื่อทราบผลการยืนยันองค์ประกอบของการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมืองตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มตัวอย่าง คือ เทศบาลเมืองในประเทศไทยจำนวน 45 เทศบาลผู้ให้ข้อมูลในแต่ละเทศบาล คือ นายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล ผู้อำนวยการกองการศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษาผู้นำชุมชนและประชาชนชาวบ้าน รวมจำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 270 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบของการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมืองมีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ การบริหารอย่างมีส่วนร่วม การจัดแหล่งเรียนรู้ของชุมชนและการจัดการศึกษาสำหรับทุกคน 2) ผลการยืนยันองค์ประกอบของการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมือง เป็นองค์ประกอบซึ่งมีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์

คำสำคัญ : การจัดการศึกษาที่พึงประสงค์/ชุมชนเมือง

Abstract

The purposes of this research were to determine: 1) The desirable urbanization education. 2) The result of the desirable factors of urbanization education according to the opinions of experts and professional. The sample of this study included 45 municipalities. The respondents in each municipal were the Mayor, Chairman of council, Director of Education Division Community leaders and local wisdoms, totally 270 respondents. Instruments used were semi-structured interview and opinionnaire. The statistics for analyzing the data were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, exploratory factor analysis and content analysis.

The findings were as follows: 1) There were 4 factors of desirable urbanization education which were named as follows Learning Community Participatory management Community learning resources

¹ นักศึกษาปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

and Education for everyone 2) The results of confirmation of factors of the desirable urbanization education. were accurate. appropriate, possibility and useful.

KEYWORDS : The Desirable Education / The Urban

บทนำ

การศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญยิ่งสำหรับการพัฒนาประเทศ เพราะการศึกษาเป็นรากฐานของการพัฒนา ดังนั้นแนวทางการพัฒนาการศึกษาคือการพัฒนากำลังคนให้มีประสิทธิภาพเพราะถือว่าการให้การศึกษาเป็นการพัฒนามนุษย์ให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าเพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนในการพัฒนาประเทศไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 289 วรรคสอง กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิจัดการศึกษา อบรมและฝึกอาชีพตามความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติ แต่ต้องไม่ขัดต่อ มาตรา 49 และมาตรา 80 ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติและวรรคสาม การจัดการศึกษาอบรมภายในท้องถิ่นตามวรรคสอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 41 มีสิทธิในการจัดการศึกษาระดับใดระดับหนึ่ง หรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในชุมชนและพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 มาตรา 16,17,19 และ มาตรา 33 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่ในด้านการศึกษา ทั้งการจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยให้มีคุณภาพได้มาตรฐานตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ กล่าวคือ จะต้องจัดการศึกษาให้ประชาชนทุกคนในชุมชนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง

ในฐานะพลเมืองและพลโลก คือ “คนเก่ง คนดี และมีความสุข” โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด จะต้องปฏิบัติหน้าที่ในการพัฒนาคนในชุมชนตนเองให้มีคุณภาพ

วัตถุประสงค์

- 1.เพื่อทราบองค์ประกอบการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมือง
- 2.เพื่อทราบผลการยืนยันองค์ประกอบการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมืองตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยวิธีผสมผสาน (mixed methodology) ทั้งวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยใช้ผู้ให้ข้อมูลเป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย

ผู้วิจัยจัดเตรียมโครงการวิจัยโดยการ ศึกษาวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมืองในประเทศและต่างประเทศ จากเอกสาร ตำรา ข้อมูล สถิติ ผลงานวิจัย บทความวิชาการ วารสาร เพื่อจัดทำโครงการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็นขั้นตอนการศึกษาวิเคราะห์กำหนดกรอบแนวคิดเพื่อสร้างและพัฒนา

เครื่องมือ นำไปทดลองใช้ ปรับปรุงคุณภาพแล้วสรุปข้อมูลเกี่ยวกับที่ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมือง วิเคราะห์หาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ต่อมานำเครื่องมือที่สร้างและพัฒนาไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างและนำข้อมูลที่ได้ทดสอบความถูกต้อง วิเคราะห์ข้อมูลแปลผล

ขั้นที่ 3 รายงานผลการวิจัย

ขั้นตอนการจัดทำรายงานผลการวิจัยเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เสนอแนะ จัดพิมพ์ และส่งรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลเทศบาลละ 6 คนดังนี้

1. นายกเทศมนตรี 1 คน
2. ประธานสภาเทศบาล 1 คน
3. ผู้อำนวยการกองการศึกษา 1 คน
4. ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน
5. ผู้นำชุมชน 1 คน
6. ประชาชนชาวบ้าน 1 คน

รวมจำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 270 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยตัวแปรพื้นฐานและตัวแปรศึกษา ดังนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน คือตัวแปรที่เกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาบทบาทในการจัดการศึกษาและประสบการณ์ในการจัดการศึกษา

2. ตัวแปรศึกษา คือ ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมือง ซึ่งได้จากสรุปผลการวิเคราะห์เอกสารและความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ตอบแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

เครื่องมือ 3 ชุดคือ

เครื่องมือฉบับที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมือง ซึ่งผู้วิจัยใช้ในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมืองโดย ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงจำนวน 5 คน

เครื่องมือฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นองค์ประกอบของการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมือง ซึ่งเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า Rating scale 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert) เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง และเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลโดยการส่งและรับไปรษณีย์ เมื่อรับแบบสอบถามทั้งหมดกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามทั้งหมด เพื่อดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. จัดระเบียบข้อมูลและลงรหัส
3. นำข้อมูลดังกล่าวไปคำนวณทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและข้อคำถามในการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลและวิธีการนำเสนอ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลขั้นพื้นฐานใช้การคำนวณค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.วิเคราะห์ค่าระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณ 5 ระดับ โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นด้านองค์ประกอบการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมืองในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีความคิดเห็นด้านองค์ประกอบการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมืองในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีความคิดเห็นด้านองค์ประกอบการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมืองในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีความคิดเห็นด้านองค์ประกอบการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมืองในระดับน้อย 16) การจัดการศึกษาตอบสนองความต้องการของผู้เรียน 17) การจัดการศึกษาของชุมชนเมืองสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติและ 18) ส่งเสริมให้มีครอบครัวศึกษาในชุมชนเมือง

องค์ประกอบที่ 2 การบริหารอย่างมีส่วนร่วม (Participatory Management) ประกอบด้วย 5 ตัวแปร คือ 1) การประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ 2) มีการระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วน 3) การมอบหมายงานตรงกับความรู้ ความสามารถของบุคลากร 4) กำหนดความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาอย่างชัดเจนและ 5) มีการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา

องค์ประกอบที่ 3 การจัดแหล่งเรียนรู้ของชุมชน (Community learning resources) ประกอบด้วย 8 ตัวแปร คือ 1) จัดตั้งอุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 2) จัดตั้งหอศิลป์ 3) จัดตั้งสวนสัตว์ 4) จัดตั้งพิพิธภัณฑ์ 5) จัดตั้งสวนพฤกษศาสตร์ 6) จัดตั้งวิทยาลัยชุมชน 7) เก็บภาษีเพื่อการศึกษาและ 8) มาตรการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีเพื่อการศึกษา

องค์ประกอบที่ 4 การจัดการศึกษาสำหรับทุกคน (Education for All) ประกอบด้วย 5 ตัวแปร คือ 1) การจัดการศึกษาสำหรับเยาวชน 2) การจัดการศึกษา

สำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษ 3) การจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ 4) การจัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส และ 5) การจัดการศึกษาสำหรับผู้มีงานทำ

2. ผลการยืนยันองค์ประกอบของการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมือง

ผลการยืนยันองค์ประกอบการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมือง จากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 5 คน ผลการยืนยันพบว่า องค์ประกอบการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมือง จำนวน 4 องค์ประกอบคือการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้, การบริหารอย่างมีส่วนร่วม, การจัดแหล่งเรียนรู้ของชุมชน และการจัดการศึกษาสำหรับทุกคน มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ มีความถูกต้อง และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ การเรียนรู้เนื่องจากการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ของชุมชนเมือง โดยส่งเสริมให้มันนทานการและกิจกรรมในชุมชนเมือง สร้างความตระหนักของคนในชุมชนเคารพความคิดและความเชื่อที่แตกต่างกันทำให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่ดีได้ ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะ เรือนทอง ได้ทำการวิจัยรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ คือ 1) การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ 2) ผู้บริหารและครูเป็นมืออาชีพ 3) การประกันคุณภาพการตรวจสอบได้และความน่าเชื่อถือ 4) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 5) การมีวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ร่วมกัน 6) เน้นการเรียนการสอน 7) การสอนที่มีวัตถุประสงค์ 8) มีความคาดหวังต่อนักเรียนสูง และรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ เป็นรูปแบบที่ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 8 องค์ประกอบ ซึ่งมีความเหมาะสมถูกต้อง เป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ สอดคล้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎีของการวิจัย และสอดคล้องกับแนวคิดของบาบา (Tupeni L. Baba) ได้นำเสนอแนวทางการจัดการศึกษาของชุมชนเมือง กล่าวคือ รูปแบบที่ยึดชุมชนเมืองเป็นหลัก เป็นรูปแบบที่สมาชิกของชุมชนเป็นผู้ริเริ่มและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เป็นที่มาของการจัดตั้ง

โครงการการศึกษาชุมชน และมักเป็นโครงการเล็ก ๆ ที่ลงทุนสูงเมื่อเทียบกับรูปแบบที่ยึดสถาบันเป็นหลัก และมีการจัดการที่ยากกว่ารูปแบบที่ยึดสถาบันเป็นหลักเช่นกัน โดยเฉพาะการสร้างความรู้ความตระหนักของคนในชุมชน การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ สอดคล้องกับสอดคล้องกับงานวิจัยของ พอลลอซซี (Pollizzi) ได้วิจัยรูปแบบของชุมชนต่อการเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมของโรงเรียนของท้องถิ่นในรัฐวิเจอร์ซี สหรัฐอเมริกา โดยการสอบถามคณะกรรมการการศึกษาพบว่าการจัดการศึกษาควรขยายออกไปเป็นรูปแบบของชุมชนเมือง ไม่ควรยึดติดกับระเบียบมากนักสอดคล้องกับงานวิจัยของ แคสวอม (Kasworm) ได้ทำวิจัยเรื่อง “เอกลักษณ์ของนักศึกษาผู้ใหญ่ท่ามกลางการก่อให้เกิดชั้นเรียนวิทยาลัยชุมชน” สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้กำหนดหลักการการจัดการศึกษาของชุมชนไว้ว่า ชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมนั้นแสดงออกได้ หลายลักษณะ เช่น ร่วมเป็นกรรมการ ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมสนับสนุน กิจกรรมทางการศึกษา ร่วมสนับสนุนทรัพยากร ร่วมติดตามประเมิน ส่งเสริมให้กำลังใจและปกป้อง ผู้ปฏิบัติงานที่มุ่งประโยชน์ต่อส่วนรวม หลักการนี้ถือว่าอนาคตของประเทศและความจำเป็นเร่งด่วนของสังคมไทย เป็นความรับผิดชอบของคนไทยทุกคนมิใช่ถูกจำกัดโดยตรงในการจัดการศึกษา ดังนั้นจึงเป็นทั้งสิทธิและหน้าที่ของคนไทยทุกคนที่จะเข้ามีส่วนร่วมในลักษณะต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้ามีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ เพื่อแก้ไขปัญหา อุปสรรคของการจัดการศึกษา ช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาและการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆมาใช้ในการจัดการศึกษา ทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการจัดการศึกษา ได้แก่ ทรัพยากรการเงิน วัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ความชำนาญในการเรียนการสอน ภูมิปัญญาท้องถิ่น สื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ ล้วนเป็นทรัพยากรจำเป็นแต่รัฐไม่สามารถจัดหาสนับสนุนได้อย่างเพียงพอ จึงถือเป็นภาระหน้าที่ของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกคนในการจัดการศึกษาจะเข้ามาช่วยเหลือ

สนับสนุน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของอลงกรณ์ จุฑาเหตุ ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนประกอบด้วย 1)การเสริมสร้างปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน 2)การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมของชุมชน 3)การเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน และ 4)การเสริมสร้างเครือข่ายของการมีส่วนร่วมของชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของธนสาร บัลลังก์ปัทมา ได้ศึกษาบทบาทประชาชนในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมในฐานะคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนองค์กร คณะกรรมการระดมเงินทุน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาและคณะกรรมการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ชีวิตทุกรูปแบบได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของสนธิ จรอนันต์ ที่กล่าวว่าพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนเมืองและการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การเป็นชุมชน หรือเมืองแห่งการเรียนรู้ในชุมชนมีหน่วยงานต่าง ๆ มากมายที่สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่คนในชุมชนได้ ถ้าทุกฝ่ายร่วมมือชุมชนอาจเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่กว้างขวาง ในสังคมไทยการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนนับเป็นสิ่งที่จำเป็น เพราะเป็นการช่วยขยายโอกาสทางการศึกษาให้เท่าเทียมและทั่วถึงสอดคล้องกับงานวิจัยของสมจินตนา ชังเกตุ ได้ศึกษา การพัฒนารูปแบบห้องสมุดชุมชนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต พบว่า รูปแบบห้องสมุดชุมชนประกอบด้วย 1) ด้านโครงสร้างทางกายภาพ ตั้งอยู่ใกล้ชุมชนเมือง 2) ด้านการบริหารจัดการ ใช้การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม 3) ด้านกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งเสริมการอ่านเป็นอัตลักษณ์ชุมชน และ 4) ด้านการประเมินผลการดำเนินการ โดยการประเมินแบบมีส่วนร่วม สอดคล้องกับงานวิจัย นงลักษณ์ เรือนทอง ทำการวิจัย พบว่า องค์ประกอบของ

รูปแบบการบริหารการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ คือ 1) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 2) ผู้บริหารและครูเป็นมืออาชีพ 3) การประกันคุณภาพ การตรวจสอบได้และความน่าเชื่อถือ 4) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 5) การมีวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ร่วมกัน 6) เน้นการเรียนการสอน 7) การสอนที่มีวัตถุประสงค์ 8) มีความคาดหวังต่อนักเรียนสูงเสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ประโยชน์สำหรับการตรวจสอบอาชีพของการศึกษาผู้ใหญ่ แต่คุณค่าของแนวทางนี้ขึ้นอยู่กับตรวจสอบอย่างระมัดระวังและความเหมาะสม

2) การยืนยันองค์ประกอบของการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมือง ผลการยืนยันองค์ประกอบการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมืองจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน พบว่าองค์ประกอบการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมืองทั้ง 4 องค์ประกอบ คือ 1.การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ 2. การบริหารอย่างมีส่วนร่วม 3. การจัดแหล่งเรียนรู้ของชุมชนและ 4.การจัดการศึกษาสำหรับทุกคน ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความจำเป็นประโยชน์ เนื่องจากเมื่อผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาองค์ประกอบการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมืองแล้วมีความครอบคลุมทั้งนโยบาย กระบวนการบริหาร การจัดแหล่งเรียนรู้และการจัดการศึกษาสำหรับทุกคน แต่มีบางรายการผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าการบริหารอย่างมีส่วนร่วมมีความเป็นไปได้ไม่มาก เพราะว่าผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของชุมชนเมืองอาจมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน มีเป้าหมายการจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน รวมถึงยังไม่มีโครงสร้างการบริหารการจัดการศึกษาของชุมชนเมืองที่ชัดเจน จึงทำให้การบริหารอย่างมีส่วนร่วมมีความเป็นไปได้ไม่มากและในส่วนการจัดแหล่งเรียนรู้ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่ามีความเป็นไปได้ไม่มาก เพราะว่า หลายชุมชนเมืองยังขาดความพร้อมด้านงบประมาณและสถานที่การจัดแหล่งเรียนรู้สอดคล้องกับงานวิจัยของนางลักษณ์ เรือนทอง ทำการ

วิจัยรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ พบว่าเป็นรูปแบบที่ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 8 องค์ประกอบ ซึ่งมีความถูกต้อง ความเหมาะสม เป็นไปได้และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎีของการวิจัย

เนื่องด้วยชุมชนเมืองมีพื้นที่มีประชาชนอาศัยอยู่หนาแน่น ประชาชนส่วนใหญ่มีการประกอบอาชีพที่แตกต่างกันออกไป มีความหลากหลายความต้องการ ความเชื่อ วัฒนธรรม มีวิถีชีวิตที่ซับซ้อน ความเติบโตที่รวดเร็วทำให้เกิดความเสื่อมโทรมทางจิตใจและความเหลื่อมล้ำในสังคมความเจริญทางวัตถุได้เกิดขึ้นในชุมชนเมืองให้เกิดปัญหาทางด้านสังคมกลุ่มต่างๆ มากมาย เช่น ปัญหาการขาดแคลนที่อยู่อาศัย สำหรับผู้มีรายได้น้อย ปัญหาการบุกรุกพื้นที่สาธารณะ ปัญหาแหล่งชุมชนแออัด ปัญหาการว่างงาน และความยากจน ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ปัญหาการหย่าร้าง ปัญหาเด็กเร่ร่อนจรจัด เป็นต้น ปัญหาทางสังคมเหล่านี้ ทำให้ผู้อยู่อาศัยในเมือง ขาดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจนสวัสดิภาพของบุคคลต่าง ๆ ด้วย

การศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างมากในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชุมชนเมือง แต่การจัดการศึกษาของชุมชนเมืองควรจัดการศึกษาตลอดชีวิต ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้มีโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตั้งแต่เกิดจนถึงเสียชีวิต โดยทั่วไปแล้วบุคคลจะต้องผ่านช่วงชีวิตในวัยต่าง ๆ ตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยสูงอายุนั้น การศึกษามีความจำเป็นสำหรับทุกวัยช่วงอายุตลอดชีวิต ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาของชุมชนเมืองแต่ยังจัดการศึกษาได้ไม่ทั่วถึงยังไม่ตอบสนองความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง การบริหารจัดการโดยหน่วยงานจากส่วนกลางยังมีข้อจำกัดด้านบุคลากรและความไม่ต่อเนื่องของนโยบายในการสนับสนุนการจัดการศึกษาชุมชนเมือง โดยคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของชุมชนยังไม่ทัดเทียมกัน การใช้งบประมาณสนับสนุนการจัดการศึกษาแตกต่างกัน อันเนื่องมาจากการเห็น

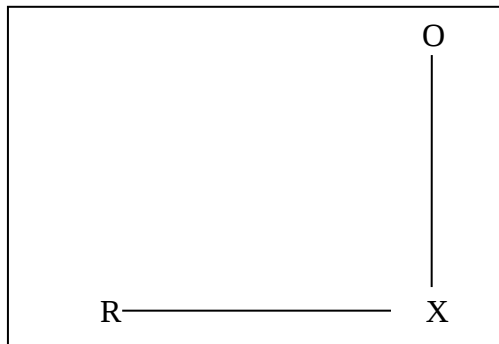
ความสำคัญของการศึกษาและข้อจำกัดของท้องถิ่นมีความแตกต่างกัน ขาดความเข้าใจการจัดการศึกษาของชุมชนเมือง

ด้วยปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงที่มาและความสำคัญของปัญหา จึงสนใจและต้องการศึกษาการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมือง ว่าควรมีองค์ประกอบการจัดการศึกษาได้บ้าง โดยอาศัยหลักการแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยต่าง ๆ

ระเบียบวิธีการวิจัย

แผนแบบการวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ที่มีแผนแบบการวิจัย แบบกลุ่มตัวอย่างเดียวศึกษา สภาวะการณ์ไม่มีการทดลอง (the one shot , non-experimental case study design) สามารถเขียนแสดงเป็นแผนผังได้ (Diagram) ดังนี้

เมื่อ R หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่ม
X หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษา
O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา
ภาพที่ 1 แผนแบบการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เทศบาลเมืองในประเทศไทย จำแนกเป็น เทศบาลเมืองขนาดเล็ก 17 เทศบาล เทศบาลเมืองขนาดกลาง 135 เทศบาล และเทศบาลเมืองขนาดใหญ่ 26 เทศบาล รวม 178 เทศบาล

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีจับคู่เป็นกลุ่ม (Matching group) โดยกำหนดขนาดตัวอย่างเป็นสัดส่วน เทศบาลเมืองขนาดเล็ก : เทศบาลเมืองขนาดกลาง : เทศบาลเมืองขนาดใหญ่เท่ากับ 15 : 15 : 15 รวม 45 เทศบาล และการได้มาซึ่งตัวอย่างสุ่มอย่างง่ายตามกลุ่ม

ระดับ 5 หมายถึง มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมือง ระดับมากที่สุด
ให้น้ำหนัก 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมือง ระดับมาก
ให้น้ำหนัก 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมืองระดับปานกลาง
ให้น้ำหนัก 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมือง ระดับน้อย
ให้น้ำหนัก 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึง มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมืองระดับน้อยที่สุด
ให้น้ำหนัก 1 คะแนน

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัย โดยมีขั้นตอนดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร หลักฐานวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งการสัมภาษณ์ได้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิผู้จัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วนำผลการศึกษามาสร้างเป็นเครื่องมือวิจัยฉบับร่างภายใต้คำแนะนำของคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องและเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ

จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือทั้งด้าน ความตรงเชิงเนื้อหา สำนวนภาษาแล้วหาค่าดัชนีความ สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC)

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 5 เทศบาล กำหนดผู้ให้ข้อมูลเทศบาลละ 6 คน รวม 30 คนแล้วนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาหาความ เชื่อมั่นตามวิธีการของครอนบาค (Conbach) โดยใช้สัม ประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ซึ่งมีค่า 0.9498

3.วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis) ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยการใช้การ วิเคราะห์ด้วยวิธีสกัดองค์ประกอบ “PCA” (Principal Component analysis)

4.วิเคราะห์ผลการยืนยันองค์ประกอบการจัด การศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมืองสถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) สำหรับการ วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากข้อคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่น ๆ ต่อการจัดการศึกษาที่พึง ประสงค์ของชุมชนเมือง ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. องค์ประกอบการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของ ชุมชนเมืองมี 4 องค์ประกอบ คือ 1) การสร้างชุมชนแห่ง การเรียนรู้ 2) การบริหารอย่างมีส่วนร่วม 3) การจัด แหล่งเรียนรู้ของชุมชนและ 4) การจัดการศึกษาสำหรับ ทุกคน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Learning Community) ประกอบด้วย 18 ตัวแปร คือ 1) ส่งเสริมสนับสนุนการและกิจกรรมในชุมชนเมือง 2) สร้างความตระหนักของคนในชุมชนให้รับรู้ถึง สถานการณ์ของตนเอง 3) ส่งเสริมเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา 4) มีช่องทางการติดต่อสื่อสารของบุคคลใน ชุมชน 5) ให้บริการปรึกษาและแนะนำการศึกษาใน

ชุมชนเมือง 6) จัดตั้งกลุ่มผู้ประกอบอาชีพอิสระและกลุ่ม ผู้สนใจ 7) การจัดการศึกษามีความทันสมัยสอดคล้องกับ บริบทโลก 8) การจัดลำดับความสำคัญภาระงานการจัด การศึกษาของชุมชนเมือง 9) การผสมผสานต่างวัฒนธรรมได้ อย่างลงตัว 10) การจัดการศึกษาที่มุ่งสร้างชุมชนอุดมคติ ที่ดี 11) การจัดการศึกษาของคนในชุมชนเมืองต้องมี วัตถุประสงค์ที่ชัดเจน 12) ส่งเสริมให้บุคคลในชุมชน เคารพความคิดและความเชื่อที่แตกต่างกัน 13) การ บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาชุมชน 14) จัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ในชุมชนเมือง 15) สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ของชุมชนเมือง

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ สามารถนำมาอภิปรายผลโดยแยก ออกเป็น 2 ประเด็น คือ 1) องค์ประกอบการจัด การศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมืองและ 2) ยืนยัน องค์ประกอบการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชน เมือง มีรายละเอียดดังนี้

1) องค์ประกอบการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของ ชุมชนเมือง

ผลจากการวิเคราะห์องค์ประกอบการจัดการศึกษา ที่พึงประสงค์ของชุมชนเมือง ทำให้ได้องค์ประกอบที่ สำคัญรวมทั้งสิ้น 4 องค์ประกอบ คือ 1) การสร้างชุมชน แห่งการเรียนรู้ 2) การบริหารอย่างมีส่วนร่วม 3) การจัด แหล่งเรียนรู้ของชุมชนและ 4) การจัดการศึกษาสำหรับ ทุกคน องค์ประกอบทั้งหมดนี้สอดคล้องกับสมมติฐาน การวิจัยที่ว่า องค์ประกอบการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ ของชุมชนเมือง ประกอบด้วยพหุองค์ประกอบ เนื่องการ จัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมืองนั้นต้องมี องค์ประกอบด้วยกันหลายประการจึงจะสำเร็จซึ่งมีความ สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยของ นักวิชาการ หน่วยงานและองค์การ รวมทั้งสถาบันทั้ง ภายในประเทศไทย และต่างประเทศ สามารถอภิปราย ผลในแต่ละองค์ประกอบได้ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาที่

พึงประสงค์ของชุมชนเมือง เป็นอันดับ 1 มี 18 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักตัวแปรองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.600 - 0.761 มีค่าความแปรปรวน (eigenvalue) 19.823 ค่าร้อยละของความแปรปรวน (% of variance) 19.823 ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม (cumulative % of variance) 19.823 ซึ่งอธิบายถึงความสอดคล้องหรือความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้ง 18 ตัวในองค์ประกอบที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ผู้ให้ข้อมูลการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมือง ไปในทิศทางเดียวกันและสอดคล้องกัน แสดงว่าตัวแปรทั้ง 18 ตัวแปรสามารถจัดอยู่ในองค์ประกอบที่ 1 คือการสร้างชุมชนแห่ง ได้อธิบายว่าอะไรคือธรรมชาติของเอกลักษณ์นักศึกษาผู้ใหญ่ ภายใต้พื้นฐานทฤษฎีวิเคราะห์สังคม การศึกษาวิจัยนี้ได้ตรวจสอบและร่วมสร้างความเข้าใจในความหลากหลายของเอกลักษณ์นักศึกษา ที่ได้ผสมผสานวัฒนธรรมและสังคมผ่านการเลือกกลุ่มนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับปริญญาตรี ท่ามกลางการก่อให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ในวิทยาลัยชุมชนประเด็นสำคัญที่ได้ค้นพบมีหลากหลายมิติที่ได้ผสมผสานกัน กล่าวคือ เอกลักษณ์ทางสถานะและความสัมพันธ์ของนักศึกษาผู้ใหญ่ซึ่งเป็นผลสะท้อนของแหล่งที่มาอันหลากหลายทั้ง เวลา ความเชื่อที่ขัดแย้งกัน ความเข้าใจในอัตลักษณ์ สถานะทางสังคม และสัมพันธภาพ ปัจจัยสำคัญและพลวัตของเอกลักษณ์ทางสถานะ และความสัมพันธ์เหล่านี้สำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่ที่ได้เสนอประกอบด้วย ลักษณะพิเศษของความเชื่อตามอุดมคติและจินตนาการของนักศึกษาผู้ใหญ่ และพฤติกรรมเฉพาะในการตัดสินใจ

องค์ประกอบที่ 2 การบริหารอย่างมีส่วนร่วม เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมือง เป็นอันดับ 2 มี 5 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักตัวแปรองค์ประกอบอยู่ 0.642 - 0.705 มีค่าความแปรปรวน (eigenvalue) 13.655 ค่าร้อยละของความแปรปรวน (% of variance) 11.193 ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม (cumulative % of variance) 31.015 ซึ่งอธิบายถึงความสอดคล้องหรือความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้ง 5 ตัวในองค์ประกอบที่ 2 แสดงให้เห็นว่า

ผู้ให้ข้อมูลการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมือง ไปในทิศทางเดียวกันและสอดคล้องกัน แสดงว่าตัวแปรทั้ง 5 ตัวแปรสามารถจัดอยู่ในองค์ประกอบที่ 2 คือการบริหารอย่างมีส่วนร่วม เนื่องจาก การบริหารจัดการการศึกษาของชุมชนเมืองต้องบริหารอย่างมีส่วนร่วม ส่งเสริมการกระจายอำนาจซึ่งให้บุคคลในชุมชนเมืองเข้ามามีส่วนร่วมให้การจัดการศึกษา โดยกำหนดความรับผิดชอบอย่างชัดเจนตรงกับความรู้ ความสามารถของบุคลากร รวมถึงระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วนมาสนับสนุนการจัดการศึกษาของชุมชนเมืองซึ่งการจัดการของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมในฐานะทรัพยากร บุคคล โดยเปิดโอกาสให้นำประสบการณ์ ความรอบรู้ความชำนาญและภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของเมนู เทคา (Amenu Tekaa) ได้ศึกษา ทศนะของชาวอินเดีย ในประเทศแคนาดาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษา ผลการวิจัย พบว่า การจัดการศึกษาของชุมชนที่ประสบความสำเร็จนั้น เนื่องมาจากประชาชนในชุมชนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรโดยให้หลักสูตรตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและสอดคล้องกับวัฒนธรรมของชุมชน

องค์ประกอบที่ 3 การจัดแหล่งเรียนรู้ของชุมชน เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมือง เป็นอันดับ 3 มี 8 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักตัวแปรองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.624 - 0.879 มีค่าความแปรปรวน (eigenvalue) 12.326 ค่าร้อยละของความแปรปรวน (% of variance) 10.103 ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม (cumulative % of variance) 41.119 ซึ่งอธิบายถึงความสอดคล้องหรือความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้ง 8 ตัวในองค์ประกอบที่ 3 แสดงให้เห็นว่า ผู้ให้ข้อมูลการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมือง ไปในทิศทางเดียวกันและสอดคล้องกัน แสดงว่าตัวแปรทั้ง 8 ตัวแปรสามารถจัดอยู่ในองค์ประกอบที่ 3 คือ การจัดแหล่งเรียนรู้ของชุมชน เนื่องจาก ชุมชนเมืองควรจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบซึ่งการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนเมืองนับเป็นสิ่งที่จำเป็น เพราะเป็น

การช่วยขยายโอกาสทางการศึกษาให้เท่าเทียมและทั่วถึงเพื่อนำไปสู่การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย รวมถึงอกระเบียบ มาตรการต่างๆ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนเมืองซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาของชุมชนไว้ในมาตรา 25 ว่ารัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอด

องค์ประกอบที่ 4 การจัดการศึกษาสำหรับทุกคน เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมืองเป็นอันดับ 4 มี 5 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักตัวแปรองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.619 - 0.662 มีค่าความแปรปรวน (eigenvalue) 11.828 ค่าร้อยละของความแปรปรวน (% of variance) 9.695 ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม (cumulative % of variance) 50.814 ซึ่งอธิบายถึงความสอดคล้องหรือความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้ง 5 ตัวในองค์ประกอบที่ 4 แสดงให้เห็นว่า ผู้ให้ข้อมูลการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมือง ไปในทิศทางเดียวกันและสอดคล้องกัน แสดงว่า ตัวแปร ทั้ง 5 ตัวแปรสามารถจัดอยู่ในองค์ประกอบที่ 4 คือ การจัดการศึกษาสำหรับทุกคน เนื่องจาก คนทุกคนต้องได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การศึกษานี้ต้องครอบคลุมทุกด้าน เพราะไม่เพียงบุคคลต้องพัฒนาตนเองและความสามารถในการประกอบอาชีพของตนแต่คนแต่ละคนต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาชุมชนและประเทศโดยส่วนรวม ทั้งด้านเศรษฐกิจ ชีวิต ความเป็นอยู่ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและวัฒนธรรมด้วย ทั้งนี้สังคม เศรษฐกิจ สภาพแวดล้อมและพัฒนาการทางเทคโนโลยีเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นต้องศึกษาความเป็นไปรอบตัว เพื่อให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ซึ่ง สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติไว้ว่า มาตรา 49 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรืออยู่ใน

สภาวะลำบาก ต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่งและการสนับสนุนจากรัฐเองให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจา ชลธารินนท์ ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสังเคราะห์งานด้านการจัดการเรียนร่วมสู่ภาคปฏิบัติเพื่อนำสู่นโยบายการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพสำหรับเด็กและเยาวชนพิการ โดยสนับสนุนให้แต่ละโรงเรียนในโครงการจัดการเรียนร่วมให้ครอบคลุมองค์ประกอบ 4 ด้านตามโครงการซีท (SEAT Framework) พร้อมรับกรอบแนวคิดว่าเด็กทุกคนจะเรียนดีที่สุดในชั้นเรียนปกติที่มีการจัดการที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ แคล (Clair) ได้ทำวิจัยเรื่อง "การบุกเบิกการศึกษาผู้ใหญ่ในชุมชน" ที่ได้อธิบายว่าความเชื่อของชุมชนนั้น ได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนเมืองได้ข้อค้นพบที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษา ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้บริหารหน่วยงานต้นสังกัดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของชุมชนเมือง ควรนำผลการวิจัยนี้ไปกำหนดนโยบายเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาของชุมชนเมืองให้มีประสิทธิภาพ
2. ผู้บริหารหน่วยงานต้นสังกัดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของชุมชนเมือง ควรส่งเสริมการบริหารอย่างมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชนเมือง เช่น การประชาสัมพันธ์, การระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วน, การมอบหมายงานตรงกับความรู้ ความสามารถของบุคลากร และการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา
3. ผู้บริหารหน่วยงานต้นสังกัดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของชุมชนเมือง ควรจัดแหล่งเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ
4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรการจัดการศึกษาให้สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนเมืองและทุกคนในชุมชนเมืองสามารถเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ

รายการอ้างอิง

- ธนสาร บัลลังก์ปัทมา. “บทบาทประชาชนในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา.” The city Journal. Z 1-15 มีนาคม 2551.
- นงลักษณ์ เรือนทอง. “รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ.” วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550.
- เบญญา ชลธารนนท์. การสังเคราะห์งานด้านการจัดการเรียนร่วมสู่ภาคปฏิบัติเพื่อนำนโยบายการจัดการการศึกษาอย่างมีคุณภาพสำหรับเด็กและเยาวชนพิการ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 116 , ตอนที่ 114 ก. 2542.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. การจัดการศึกษาท้องถิ่น : โดยชุมชน เพื่อชุมชนและสังคมไทย. กรุงเทพฯ : บั๊ค พอยท์, 2553.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. ราชกิจจานุเบกษาเล่ม 124, ตอนที่ 47 ก. 2560.
- สมจินตนา ชังเกตุ. “การพัฒนารูปแบบห้องสมุดชุมชนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต” วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาดูแลชีวิตและพัฒนาคนวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2546.
- สนธิ จรอนันต์. การจัดการศึกษาในท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สถาบันนโยบายศึกษา, 2551.
- อลงกรณ์ จุฑาเกตุ. “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต: พิพิธภัณฑสถานท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาดูแลชีวิตและพัฒนาคนวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556
- Baba, Tupeni, et al. South Pacific Education Profile: A Sourcebook on Trends and Developments. Suva: Inst. of Education, U. South Pacific, 2005.
- Kasworm. Adult student identity in an intergenerational community college classroom. Adult Education Quarterly. 56 (November 2005):3-20.
- Pallozzi ,Dennis Peter. A Model for Community Participation I Local School District DecisionMaking Ph.d.Dissertatio Abstract Comel Universiy,2000.
- Ralf St. Clair. On the commonplace community in adult education. Adult Education Quarterly. 49 (2004)